

Jedan od naših Europskih susreta prvi se put održava u Berlinu. Berlin je grad obilježen velikom raznolikošću, grad okrenut budućnosti, ali također nastoji očuvati sjećanje na bolnu prošlost, grad čije je stanovništvo pokazalo da ga ni teške situacije ne mogu obeshrabriti. Iako su manjina, kršćani ondje nastoje živjeti Evanđelje. Budući da pripadaju različitim denominacijama, njihovo zajedničko svjedočanstvo i ekumensko djelovanje nisu opcija nego životna nužnost. Mnoge su župe mjesta ljudske solidarnosti gdje su siromašni dobrodošli. Prvi posjet nekog brata iz Taizéa Berlinu dogodio se 1955. godine. Kad je 1961. izgrađen zid, koji je presjekao grad na dva dijela, braća su počela češće posjećivati Istočni Berlin. 1980-ih su se ondje formirale mnoge molitvene skupine. Brat Roger je 1986. došao u Berlin na postaju «Hodočašća povjerenja». Bilo je nužno tražiti dopuštenje komunističkih vlasti za zajedničku molitvu koja se istovremeno održavala u dvjema velikim crkvama, katoličkoj i protestantskoj, a okupila je 6000 mladih iz Istočne Njemačke. Dopuštenje je dobiveno pod uvjetom da nema sudionika sa Zapada. Taj je period sad prošlost, a Berlin je simbol za sve one koji, širom svijeta, pokušavaju preskočiti zidove razdvajanja kako bi širili povjerenje.

Pismo iz Taizéa

n° 274 Posebno izdanje^{HR}

PISMO 2012.

Prema novoj solidarnosti

Kako bi se nova solidarnost među ljudima razvila na svim razinama, u obiteljima, zajednicama, gradovima i selima, između zemalja i kontinenta, potrebne su hrabre odluke.¹

Svjesni opasnosti i patnji koje opterećuju čovječanstvo i planet, ne želimo se predati strahu i obeshrabrenju.²

Ipak, ljepoti ljudske nade stalno prijete razočaranje. Sve veće ekonomske teškoće, ponekad nesavladiva slo-

ženost društava, bespomoćnost pred prirodnim katastrofama, sve to ponekad guši svježe klice nade.³

Kako bismo stvorili nove oblike solidarnosti, nije li došlo vrijeme da razotkrijemo još izvora povjerenja?

Nijedan čovjek, nijedno društvo ne može živjeti bez povjerenja.

Rane iznevjerenog povjerenja ostavljaju duboke ožiljke.

Povjerenje nije slijepa naivnost; ono nije prazna riječ. Ono je rezultat izbora, plod unutarnje borbe. Svakog smo dana pozvani ponovo krenuti od brige prema povjerenju.

POVJERENJE MEĐU LJUDIMA

Otvoriti putove povjerenja odaziv je na hitnu potrebu: usprkos sve lakšoj komunikaciji, naša ljudska društva ostaju podijeljena i rascjepkana.

Zidovi postoje ne samo među narodima i kontinentima, nego i blizu nas, pa čak i u čovjekovom srcu. Pomislimo na predrasude među različitim narodima. Pomislimo na imigrante koji su tako blizu, a ipak često

¹ Iako je ljudska solidarnost uvijek bila nužna, ona se treba stalno obnavljati i pomlađivati izražavajući se na nove načine. Danas, možda kao nikad prije u povijesti, od životne je važnosti da mlađi naraštaji pripreme pravedniju podjelu resursa na Zemlji, ujednačeniju raspodjelu dobara među kontinentima i unutar svake zemlje.

² Polet prema novoj solidarnosti je moguć. Hrani ga uvjerenje da povijest svijeta nije predodređena. Prisjetimo se ovih nekoliko primjera: nakon Drugog svjetskog rata, skupina političkih vođa vjerovala je u pomirenje, suprotno svim očekivanjima, i hrabro počela graditi Europu u solidarnosti; mirna je revolucija uspjela duboko promijeniti situaciju na Filipinima 1986.; veliki poljski narodni pokret Solidarność pripremio je, bez nasilja, put do slobode za nekoliko europskih zemalja; pad Berlinskog zida 1989. bio je nezamisliv nekoliko godina ranije; istodobno su latinoameričke zemlje krenule na put prema demokraciji i započele s dotad neviđenim ekonomskim razvojem, od kojeg će, postoji nada, najsiromašniji uskoro imati korist; kraj apartheida u Južnoj Africi i ispružena ruka Nelsona Mandele doveli su do pomirenja koje nadilazi svaku nadu; sasvim nedavno svjedočili smo kraju političkog nasilja u Sjevernoj Irskoj i Baskiji.

³ Previranja u svjetskoj ekonomiji nas zbunjuju. Geopolitička ravnoteža moći se mijenja. Nejednakosti rastu. Jučerašnja sigurnost danas više ne vrijedi. Bi li to mogao biti poticaj na više razmišljanja o izborima koje činimo u svom životu?

tako daleko. Religije još uvijek ignoriraju jedna drugu, a sami su kršćani podijeljeni u mnoštvo različitih denominacija.

Svjetski mir počinje u našim srcima.

Kako bismo pokrenuli solidarnost, moramo ići prema drugima, ponekad praznih ruku, slušajući, pokušavajući shvatiti čovjeka koji ne razmišlja poput nas... i situacija koja je na mrtvoj točki može se promijeniti.

Potrudimo se i pokažimo osjetljivost prema najslabijima, onima koji nemaju posao... Naša osjetljivost prema najsiromašnijima može se izraziti socijalnim angažmanom. I više od toga, ona je stav otvorenosti prema svima: naši su bližnji također, na određeni način, siromašni ljudi koji nas trebaju.⁴

Suočivši se sa siromaštvom i nepravdom, neki se prepuštaju revoltu ili su čak zavedeni slijepim nasiljem. Nasilje ne smije biti način mijenjanja društava.⁵ No, mi trebamo slušati mlade koji izražavaju svoje ogorčenje kako bismo shvatili njihove najvažnije razloge.⁶

Polet prema novoj solidarnosti hrani se duboko ukorijenjenim uvjerenjima: jedno je od njih potreba za dijeljenjem.⁷ Ona je imperativ koji može ujediniti vjernike različitih vjera, kao i vjernike i nevjernike.⁸

⁴ Siromaštvo se ne odnosi samo na materijalni život. Ono može biti i manjak prijatelja, nemogućnost pronalaženja smisla u životu, nemogućnost pristupa bogatstvu poezije, glazbe, umjetnosti, svega onoga što nas otvara prema ljepoti Stvorenja.

⁵ 1989. u Istočnoj Njemačkoj, uoči pada Berlinskog zida, organizatori uličnih prosvjeda zamolili su sve da nose upaljene svijeće. Jedna je ruka morala držati svijeću, a druga je štititi od vjetera, te tako nije bilo slobodnih ruku za neki čin nasilja.

⁶ Mladi Španjolci uključeni u pokret «indignados» u Madridu pisali su mi: «Svašta se može dogoditi ako se situacija ne poboljša. Puno je nezaposlenih koji ostaju bez domova i osnovnih ljudskih prava. Puno je zbnunjenosti i bijesa zbog nepravdnog zakonskog, ekonomskog i socijalnog sustava, lažne demokracije koja ne jamči građanska prava zapisana u našem ustavu, dostojan smještaj te fizički i psihički integritet... Pitali ste što Taizé može učiniti za nas. Naš je odgovor: možete učiniti ono što već radite, pokazati nam kako zadržati unutarnji mir. Treba nam vaša molitva i bliskost koju ste nam pokazali. Možete pomoći i u dijeljenju informacija s drugim mladima koji imaju brige slične našima.»

⁷ Shvatiti, na primjer, da zapadne zemlje nisu pozvane davati humanitarnu pomoć Africi koliko osigurati pravdu tom kontinentu. Ista je stvar s drugim zemljama, poput Haitija; narod Haitija, s toliko dostojanstva i tako autentičnom vjerom, jedan je od najzlostavljanijih i najponižavanijih u povijesti.

⁸ U mnogim je prilikama papa Benedikt XVI. naglašavao da je osobni odnos s Bogom temelj vjere, na primjer, kad je napisao: «Biti kršćanin nije rezultat neke etičke odluke ili neke velike ideje, već je to susret s događajem, s Osobom, koja životu daje novi obzor i time konačni pravac.» (Benedikt XVI, *Deus caritas est*, Uvod, br.1)

POVJERENJE U BOGA

Solidarnost među ljudima mogla bi pronaći čvrst temelj u odnosu prema Bogu, no povjerenje u Boga često se dovodi u pitanje. Mnogi vjernici imaju ovakvo teško iskustvo na svojim radnim mjestima, obrazovnim institucijama, a ponekad i u svojim obiteljima.

Puno je onih koji ne mogu vjerovati da ih Bog osobno ljubi. Puno je i onih koji, posve iskreno, postavljaju ovo pitanje: kako mogu znati vjerujem li?

Danas se vjera čini kao rizik, rizik povjerenja.

Vjerovati ne znači prvenstveno tvrditi istine; vjera je odnos s Bogom.⁹ Vjera nas poziva da se okrenemo prema Božjoj svjetlosti.

Ne čineći nas slugama niti gušeci naš osobni rast,¹⁰ vjera u Boga nas oslobađa – oslobađa od straha, za život služenja onima koje nam Bog povjerava.¹¹

Kako povjerenje u Boga raste, naša se srca šire kako bi prihvatila sve što je ljudsko svugdje u svijetu, u svim kulturama. Također postaju sposobna prihvatiti znanost i tehnologiju koje nam omogućuju olakšanje patnje i napredak društva.

Poput Sunca, Bog je prebještav da bismo gledali u njega, ali Božja svjetlost sja kroz Isusa. Cijela nas Biblija vodi do tog povjerenja: potpuno transcendentan Bog ulazi u našu ljudsku stvarnost i govori nam razumljivim jezikom.

Što je posebnost kršćanske vjere? Osoba Isusa i živi odnos s njim. To nikad nećemo prestati produbljivati.

KRIST ZAJEDNIŠTVA

Svi smo mi hodočasnici, tragači za istinom. Vjerovati u Krista ne znači posjedovati istinu, nego njemu, koji je istina, dati da nas zahvati i krenuti prema njegovom punom otkrivanju.

⁹ Naša se vjera treba stalno pročišćavati od projekcija i strahova, ponekad unutarnjom borbom između sumnje i povjerenja. Naš um sudjeluje u toj borbi i nije zadovoljan pukim ponavljanjem. Zbog toga mnogi mladi danas nisu zadovoljni pozivanjem na tradicije Crkve; kako bi vjerovali, za njih su nužni osobno sudjelovanje i uvjerenje.

¹⁰ Komentirajući riječi apostola Pavla, «slobodan od svijui, sam sebe svima učinih slugom» (1 Korinćanima 9,19), Martin Luther je napisao: «Kršćanin je posve slobodan gospodar nad svima i nikome nije podložan; kršćanin je svima u potpunosti na usluzi i svakome podložan.» (Luther, *O slobodi kršćanina*)

¹¹ Isus nije bio veliki asket. Činio je čuda, osobito djela izlječenja, no u odlučnom trenutku kad je mogao dokazati da je onaj koga je poslao Bog, na križu, nastala je Božja tišina, tišina koju je pristao dijeliti sa svima koji pate. Učenicima je bilo teško shvatiti da je Isus bio siromašan mesija. Možda su se nadali da će on promijeniti društvene ili političke uvjete tog vremena; nisu shvaćali da je prvenstveno došao iskorijeniti zlo.

Ono što jest i zauvijek ostaje velika iznenađujuća novost, činjenica je da je Isus prenosio Božju svjetlost jednostavnim životom. Božanski ga je život učinio još ljudskijim.¹² Potpuno se izražavajući u jednostavnosti ljudskog života, Bog obnavlja svoje povjerenje u čovječanstvo; omogućuje nam da vjerujemo u čovjeka. Od tog trenutka više ne trebamo očajavati niti nad svijetom niti nad sobom.

Prihativši nasilnu smrt i ne odgovorivši nasiljem, Isus je donio Božju ljubav tamo gdje je bila samo mržnja.¹³ Na križu je odbio fatalizam i pasivnost. Ljubio je do samog kraja i, usprkos besmislu i neshvatljivoj prirodi patnje, nastavio je vjerovati da je Bog veći od zla i da smrt neće imati posljednju riječ. Paradoksalno, njegova je patnja na križu postala znakom njegove beskrajne ljubavi.¹⁴

I Bog ga je uskrisio od mrtvih. Krist ne pripada samo prošlosti; on je tu za nas svakog dana. On prenosi Duha Svetoga, koji nam daje da živimo od Božjeg života.

Središte naše vjere je Uskrsli Krist, prisutan među nama, povezan ljubavlju sa svakom osobom. Gledanje prema njemu budi divljenje i dublje razumijevanje našeg postojanja.

Kad u molitvi gledamo prema njegovoj svjetlosti, ona postupno počinje sjati u nama. Otajstvo Krista postaje otajstvo našeg vlastitog života. Naše unutarnje proturječnosti, naši strahovi možda neće nestati. No,

- ¹² «Krist na uvredu nije uvredom uzvraćao i mučen nije prijetio, prepuštajući to Suci pravednom.» (1 Petrova 2,23)
- ¹³ Suočeni s neshvatljivom patnjom nevinih često smo zbunjeni. A pitanje, krik koji odjekuje čitavom ljudskom poviješću dotiče naša srca: gdje je Bog? Nemamo spreman odgovor, no možemo se povjeriti Kristu koji je pobijedio smrt i koji je s nama u našoj patnji.
- ¹⁴ Razmatranje Božje svjetlosti, molitva je također slušanje. U Svetom pismu shvaćamo da je Bog onaj koji nam govori i koji nam ponekad postavlja pitanja. A Krist je ponekad za nas siromašan čovjek koji želi biti ljubljen i koji nam govori, «Evo, na vratima stojim i kucam.» (Otkrivenje 3,20)

po Duhu Svetome, Krist prodire u ono u nama što nas uznemiruje, sve dok ne rasvijetli našu tamu.¹⁵

Molitva nas istodobno vodi prema Bogu i prema svijetu.

Poput Marije Magdalene koja je na uskrsno jutro vidjela živoga Krista i mi smo pozvani podijeliti tu dobru vijest s drugima.¹⁶

Poslanje Crkve je okupiti u Kristov mir muškarce, žene i djecu svih jezika, svih naroda širom svijeta. Ona je znak da Evanđelje govori istinu: ona je Tijelo Kristovo, nadahnuta Duhom Svetim. Ona «Krista zajedništva» čini prisutnim.¹⁷

«Kada Crkva neumorno sluša,¹⁸ liječi i pomiruje, ona ostvaruje svoju najsvjetliju prirodu – postaje zajednica ljubavi, suosjećanja, utjehe, jasan odraz Uskrslog Krista. Nikad na distanci, nikad u obrambenom stavu, oslobođena strogoće, Crkva može zračiti skromnim povjerenjem vjere ravno u naša ljudska srca.»¹⁹

NASTOJATI BITI «SOL ZEMLJE»

Krist zajedništva nije došao kršćane učiniti izoliranim i odvojenim društvom, on ih šalje da služe čovječanstvu kao kvasac povjerenja i mira.²⁰ Vidljivo zajedništvo

¹⁵ Vidi Ivan 20,11-18.

¹⁶ «Krist zajedništva» je izraz brata Rogera. I teolog iz Berlina, Dietrich Bonhoeffer, kad je bio vrlo mlad, u dobi od 21 godine, iskovao je izraz «Krist koji postoji kao zajedništvo.» Napisao je kako je «po Kristu čovječanstvo istinski integrirano u zajedništvo s Bogom.» (Bonhoeffer, *Sanctorum communio*)

¹⁷ Svugdje u Crkvi, službu slušanja mogli bi prakticirati ljudi koji bi joj se posvetili. Ima laika koji su sposobni slušati na takav način, u suradnji sa zaređenim službenicima.

¹⁸ Brat Roger, *U svemu mir srca*.

¹⁹ Ako ta služba znači kretanje smjerom suprotnim od svega što dehumanizira naša društva, ona se ostvaruje s poštovanjem i u konstruktivnom dijalogu s različitim kulturama svijeta i svih vremena. «Kvasac tada ukvasa tijesto kada dolazi blizu brašna, i ne samo blizu, nego se pomiješa s tijestom sve dok ne bude nerazdvojev od njega.» (Sveti Ivan Zlatousti, *Propovijed 46 o Mateju*)

²⁰ Matej 5,13.

Sljedeće postaje Hodočašća povjerenja na Zemlji

S međunarodnom skupinom mladih, brat Alois ići će u Ženevu u petak, 2. ožujka 2012. u posjet Svjetskom vijeću Crkava.

Treći međunarodni susret mladih u Africi održat će se u Kigaliju, Ruanda, od 14. do 18. studenoga 2012.

35. Europski susret mladih održat će se od 28. prosinca 2012. do 2. siječnja 2013. Mjesto će biti objavljeno u Berlinu.

S braćom i mladima s različitih kontinenata, brat Alois će ići u Istanbul, od 4. do 6. siječnja 2013. kako bi proslavio blagdan Bogojavljenja s carigradskim ekumenskim patrijarhom, Bartolomejem I. i kršćanima tog grada.

Poruke primljene uoči susreta u Berlinu: vidi <http://www.taize.fr/hr>

tvo među kršćanima nije samo po sebi cilj, nego znak u čovječanstvu: «Vi ste sol zemlje.»²¹

Krist je svojim križem i uskrsnućem uspostavio novu solidarnost među svim ljudima. U njemu je rascepkanost čovječanstva na suprotstavljene strane prevladana, u njemu svi čine jednu ljudsku obitelj.²² Pomirenje s Bogom uključuje pomirenje među ljudima.

Što kad bi sol izgubila svoj okus... Moramo priznati da mi, kršćani, često zamućujemo ovu Kristovu poruku. Konkretno, kako možemo zračiti mirom dok ostajemo razjedinjeni?

U ovom je povijesnom trenutku važno oživjeti tu poruku ljubavi i mira. Hoćemo li učiniti sve što mo-

žemo kako bi, bez nesporazuma, mogla zasjati u svojoj prvotnoj jednostavnosti?²³

Možemo li, ne namećući ništa, koračati s onima koji ne dijele našu vjeru, ali tragaju za istinom svim srcem?

U našem traganju za stvaranjem novih oblika solidarnosti i otvaranjem putova povjerenja ima, i uvijek će biti, kušnji. Ponekad se čini da nas one preplavljaju. Dakle, što bismo trebali činiti? Nije li naš odgovor na osobne kušnje i kušnje drugih ljudi ljubiti još više?

f. Abis

²¹ Krist je rekao: «A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi» (Ivan 12,32). A apostol Pavao: «Nema više: Židov - Grk! Nema više: rob - slobodnjak! Nema više: muško - žensko!» (Galaćanima 3,28)

²² Vidi Efežanima 2,14-18. Krist je uništio zid razdvajanja između Božjeg naroda i drugih; svi imaju pristup Bogu. Solidarnost ne može biti ograničena na jednu obitelj ili narod; ona nadilazi sve pojedinačne interese.

²³ Na primjer, razgovorom o pitanjima poput ovih: Koji je smisao mog života? Što mu pokazuje smjer? Koji cilj objedinjuje moje postojanje?

2015.: Okupljanje za novu solidarnost

U sljedećih tri i pol godine, naše «Hodočašće povjerenja na Zemlji» tražit će načine praktične primjene poziva na novu solidarnost iz ovog pisma.

Ta nova solidarnost može okupljati sve hodočasnike mira, hodočasnike istine, vjernike ili nevjernike.

Tri i pol godine kako bi se mladima sa svih kontinenata omogućilo da mobiliziraju svoje snage, ujedine svoja očekivanja, svoje intuicije i iskustva.

2012.: Otvoriti putove povjerenja među ljudima.

2013.: Razotkriti izvore povjerenja u Boga.

2014.: Tražiti vidljivo zajedništvo svih koji ljube Krista.

2015.: Postati «sol zemlje».

A da bismo rekapitulirali ovo traganje i dobili novi polet,

U kolovozu 2015.:

U Taizéu, okupljanje za novu solidarnost

75. obljetnica Zajednice iz Taizéa
stota obljetnica rođenja brata Rogera

Kako bismo saslušali što više mladih,
ovo okupljanje pripremit će se
susretima na svim kontinentima.